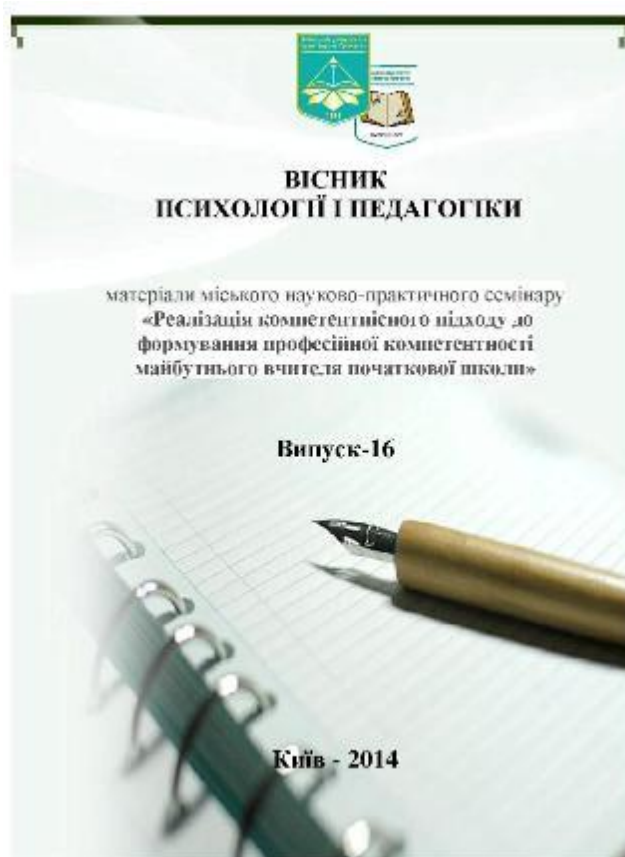

ВІСНИК ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ [Електронний ресурс] [Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут людини](http://www.psyh.kiev.ua/). – Випуск 16. – К., 2014. – Режим доступу до збірника : [http://www.psyh.kiev.ua/Збірник наук. праць. - Випуск 16](http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._-_Випуск_16)

Рекомендовано до видання Вченою радою Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

(Протокол № __ від _____ 2013р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Безпалько Ольга Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка (головний редактор);

Беленька Ганна Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи, завідувач кафедру дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Іванов Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедру соціальної педагогіки Московського гуманітарного педагогічного інституту;

Побірченко Неля Антонівна, доктор психологічних наук, Провідний науковий співробітник НДЛ освітології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Сергеєнкова Оксана Павлівна, доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедру загальної, виховної та педагогічної психології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Чернобровкін Володимир Миколайович, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедрою психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка;

Бакланов Костянтин Володимирович, кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної педагогіки Московського гуманітарного педагогічного інституту;

Веретенко Тетяна Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор завідувач кафедрою соціальної педагогіки та корекційної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка;

Прокопович Євгеній Михайлович, кандидат медичних наук, доцент кафедри практичної психології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Юрченко Віктор Іванович, кандидат психологічних наук, доцент, директор Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка (головний редактор);

Мартиненко Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедрою початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Котенко Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Гріньова Ольга Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

© Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, 2014

© <http://www.psyh.kiev.ua>, 2014

Запрошуємо Вас презентувати науковій Інтернет-спільноті свої пошукові доробки

Вимоги до оформлення статті

ЗМІСТ

Передмова

Безух Ю.С. Активізація іншомовної мовленнєвої діяльності майбутнього вчителя початкової школи

Бондаренко Г.Л. Формування мовленнєво-риторичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи

Буренко В.М. Деякі аспекти іншомовної підготовки майбутнього вчителя початкової школи

Веклич Ю.І. Порівняльна семантика лексем позначення білого та чорного кольорів у культурах країн світу

Віттенберг К.Ю. Вимоги до іншомовної підготовки в дошкільних навчальних закладах у контексті проблеми наступності

Герасимова О.І. Самоосвітня компетентність студентів як складова професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи

Голота Н.М. Особливості реалізації компетентнісного підходу в системах освіти зарубіжних країн

Дубовик С.Г. Формування культури професійного мовлення майбутніх учителів початкової школи на засадах компетентнісного підходу

Заворотна О.І. Організація процесу навчання іноземних мов в умовах адаптації першокласника у школі

Котенко О.В. Іншомовна складова професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи

Кошарна Н.В. Операційно-процесуальний компонент педагогічної підготовки майбутніх учителів у ВНЗ (на прикладі України та Швеції)

Куземко Л.В. Підготовка вчителя початкової школи до реалізації індивідуального підходу

Лабунець Ю.О. Реалізація компетентнісного підходу в процесі підготовки майбутнього вчителя початкової школи у Канаді

Лобода О.В. Проблема наступності у навчанні іноземної мови дітей дошкільного і молодшого шкільного віку

Мартинчук О.В. Сучасні вимоги до професійної діяльності вчителя початкової школи в умовах інклюзивного навчання

Мартиненко С.М. Компетентнісний підхід у професійній підготовці вчителя початкової школи: здобутки, проблеми і перспективи

Метелюк В.І. Розвиток компетентнісного підходу до формування міжособистісної взаємодії учнів початкової школи

Новик І.М. Формування діагностичних умінь студентів напряму підготовки "ПО" у процесі індивідуальної навчально-дослідницької роботи

Петрик Л.В. Медіатекст як один із засобів формування іншомовної комунікативної компетенції студентів педагогічної спеціальності

Руденко Л.С. Підготовка вчителя початкової школи до творчої педагогічної діяльності

Руднік Ю.В. Змістовно-методичне забезпечення процесу підготовки вчителів ПШ до застосування інноваційних технологій навчання ІМ

Ситник О.І. Неперервна педагогічна освіта вчителя в Ірландії

Сінельник І.П. The actualization of the potential of the cycle "a Foreign language" disciplines in prospective primary school teachers' education for tolerance

Соломаха А.В. Розв. іншомов. соціокульт. компетенції майбут. вчителя ПШ на матер. усталених словесних комплексів з назвами тварин у нім. мові

Толубко І.Г. Формування виховної компетентності майбутніх учителів початкової школи засобами українського фольклору

Юрченко В.І. Роль рідної мови у формуванні комунікативної компетентності молодших школярів

Соломаха А.В. Розв. іншомов. соціокульт. компетенції майбут. вчителя ПШ на матер. усталених словесних комплексів з назвами тварин у нім. мові

Соломаха Анжеліка Вікторівна – доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент, м. Київ.

У статті узагальнено соціокультурне значення усталених словесних комплексів з назвами тварин. Ці мовні одиниці необхідно використовувати при вивченні слів-назв тварин у межах дисципліни «Практичний курс німецької мови» для розвитку іншомовної соціокультурної компетенції майбутнього вчителя початкової школи, що сприятиме системному формуванню іншомовної комунікативної компетентності в цілому.

Ключові слова: вчитель початкової школи, іншомовна соціокультурна компетенція, назви тварин, усталені словесні комплекси, «Практичний курс німецької мови».

В статье обобщены социокультурные значения устоявшихся словесных комплексов с названиями животных. Эти языковые единицы необходимо использовать при изучении слов-названий животных в пределах дисциплины «Практический курс немецкого языка» для развития иноязычной социокультурной компетенции будущего учителя начальной школы, что будет способствовать системному формированию иноязычной коммуникативной компетентности в целом.

Ключевые слова: учитель начальной школы, иноязычная социокультурная компетенция, названия животных, устоявшиеся словесные комплексы, «Практический курс немецкого языка».

The paper summarizes the socio-cultural values established verbal complexes with names of animals. These linguistic units must be used in the study of words, names of animals within the discipline "Practical Course of German language" for the development of foreign language competence sociocultural future elementary school teachers, which will contribute to the formation of the system of foreign language communicative competence in general.

Key words: elementary school teacher, foreign language sociocultural competence, animal names, established verbal complexes, "Practical Course of the German language."

Зміст

[сховати]

1 Постановка проблеми

2 Аналіз досліджень

3 Постановка мети

дослідження

4 Виклад основного

матеріалу

5 Висновок

6 Список використаних

джерел

Постановка проблеми

Сформованість іншомовної соціокультурної компетенція майбутнього вчителя початкової школи є умовою сформованості його професійної іншомовної комунікативної компетентності. Адже, як зазначається в Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти, «через чутливість до соціальних конвенцій (правил ввічливості, норм, які регулюють стосунки між і поколіннями, статями, класами та соціальними групами, лінгвістичних кодифікацій деяких основних ритуалів у житті суспільства) соціолінгвістичний компонент пронизує весь процес спілкування між представниками різних культур, навіть тоді, коли його учасники часто не усвідомлюють цього впливу» [1, с. 31].

Аналіз досліджень

Питаннями визначення та шляхів розвитку соціокультурної компетенції займалися такі науковці, як В.В. Сафонова, П.В. Сисоєв, В.П. Фурманова, С.Г. Тер-Мінасова, П.О. Бех, Л.В. Біркун, Л.В. Калініна, І.В. Самойлюкевич та інші.

За визначенням В.В. Сафонові [3, с. 48], однією із складових соціокультурної компетенції є культурологічні знання, а саме знання соціокультурного, історико-культурного, етнокультурного фону та вміння їх використовувати для взаєморозуміння з носіями культури, мова якого вивчається.

Постановка мети дослідження

Однією зі складових словникового складу будь-якої мови є назви тварин. Більшість назв тварин є, безумовно, універсальними. Проте у кожного народу певна їх кількість має додаткове конотативне значення, яке реалізується в усталених словесних комплексах, завдяки чому їх можна віднести до етнокультурного фону цього народу, вивчення якого необхідно для повноцінної комунікації та запобігання непорозуміннь внаслідок когнітивного дисонансу.

Завданням нашого дослідження є узагальнення етноспецифічних значень назв тварин в усталених словесних комплексах німецької мови з метою використання їх на заняттях з «Практичного курсу німецької мови» у процесі розвитку іншомовної соціокультурної компетенції у майбутніх вчителів початкової школи.

Виклад основного матеріалу

Особливості поведінки тварини породжують образні ідеї та символи, які у різних народів можуть бути навіть певною мірою подібними, хоча «символіка... збігається у різних мовах лише у загальній своїй частині, але може відрізнятись у деталях і в функціонуванні символу» [5, с. 33]. Тут має місце знакова переінтерпретація, яка уможливорює процеси перекодування мережі культури, яка відбивається в етносвідомості. «Ці процеси визначають рух знаків одного культурного коду до іншого, опосередкованого здатністю мислення, відчуттів та образів до аналогізації, що фіксується в мовній метафоризації» [4, с.222]. Таким чином, загальнолюдські назв тварин стають етнореаліями певного етносу.

З давніх часів на території Німеччини жила велика кількість зайців та диких кролів. «Im ?berfluss vorhanden ist Kleinwild, wie Kaninchen und Hasen» [6, с.113]. Вони могли населяти невеликі ліси, хащі чагарників, парки, сади поблизу житла людей, іноді оселялися зовсім поблизу домівок людини. Велика кількість зайців та диких кролів на території країни, мабуть, і сприяла специфічному мовному наповненню загальнолюдського концепту *der Hase*.

В основу мовних одиниць покладено спосіб життя, поведінку зайців та диких кролів, які бігають надзвичайно хутко та вертляво, намагаючись заплутати сліди, роблячи при цьому величезні стрибки з боку в бік: *wissen, wie der Hase I?uft* – взятися до справи; розбиратися у справі (знати, як бігає заєць); *sehen, wie der Hase I?uft* – бачити, як просуваються справи, в якому напрямку розвиваються події (дивитися, як біжить заєць); *wir werden ja sehen, wie der Hase I?uft* – подивимося у процесі справи (що робити).

З етнореалією *der Hase* пов'язані позитивні конотації. Так, вираз *alter Hase* вживається для характеристики людини, яка є професіоналом у своїй галузі, досвідченим фахівцем, тобто, на відміну від української мови, в якій „заєць” – це боягуз, в німецькій мові концептуалізовані зовсім інші аспекти „заячого” характеру.

Досвідченому зайцю протиставляється *ein heuriger Hase* – немовля, маленька дитина; недосвідчена людина (цьогорічний заєць); *jmd. ist kein heuriger Hase mehr*– хтось вже немаленький, не дитина, хтось вже дорослий.

Польові зайці були улюбленими об'єктами полювання. Зараз найбільш відомими місцями полювання на них є Erfurter Becken та Magdeburger B?rde. Цей факт життєдіяльності німців був вербалізований їхньою мовою у такому річичі: *die reine (reinste) Hasenjagd* – биття немовлят (справжнє полювання на зайців); *das Hasenpanier ergreifen* – накивати п'ятами, хутко втікати; *viele Hunde sind des Hasen Tod* – разом щось зробити легше; гуртом і батька легко бити (де багато собак, там зайцю смерть); *wer zwei Hasen hetzt, f?ngt keinen* – хто два зайці гонить, жодного не вполює, *da liegt der Hase im Pfeffer* – ось причина усіх проблем, складностей.

Плодючість зайців, а особливо диких кролів лягла в основу приказки: *sich vermehren wie die Karnickel* – швидко розповсюджуватися або розмножуватися (розмножуватися, як кролі).

Поряд із зайцями, за звичай, завжди живуть лисиці. З етнореалією *der Fuchs* у німецькій мові асоціюється не лише така її властивість як хитрість (*ein schlauer Fuchs, die F?chse prellen*), а й обережність, уміння уникати неприємностей. Це пояснення дає можливість зрозуміти наступні фразеологізми німецької мови: *der Fuchs muss zum Loch heraus* – необхідно дізнатися причину, цю справу треба з'ясувати (необхідно виманити лисицю з нори); *da kommt der Fuchs zum Loch heraus* – Ось у чому справа! Тепер усе ясно! Справжня причина стає зрозумілою! (ось і лисиця виходить з нори); *ein schlauer Fuchs* – Хитрий лис! Старий лис! Хитрий як лис!; *damit w?re der Fuchs im H?hnerstall* – пустити козла у город (щоб лис був у курятнику); *wo sich die F?chse (Hase und Fuchs) gute Nacht sagen* – у глушині (там, де лис із зайцем, кажуть добраніч).

Якщо мовні одиниці з етнореалією *der Hase* у порівнянні з українською мовою певною мірою зрозумілі з огляду на те, що поведінка зайця для українців відома, то образність мовних одиниць, пов'язаних з етнореалією *der Dachs* для українця вже не настільки є звичайною; щоб її зрозуміти, необхідно добре знати поведінку цієї тварини, яка не дуже розповсюджена у нашій місцевості.

Борсуки живуть у глибоких норах, які мають велику кількість бічних ходів та гніздових камер. У зимові місяці вони залягають у неглибоку сплячку і нору залишають рідко, до того ж лише і тільки вночі. Під час нападу борсук активно захищається, іноді сам кидається, якщо відчуває небезпеку. Усі ці властивості концептуалізовані німецькою мовою і вербалізовані численними мовними одиницями: *ein junger Dachs* – про недосвідчену молоду людину (у професійному плані); у військових – молодий солдат; *arbeiten wie ein Dachs* – працювати, як віл (зазначимо, що цей еквівалент не повністю адекватний, тому що німецький фразеологізм підкреслює працелюбність, настирливість, ретельність у роботі, у той час як в українському фразеологізмі „працювати, як віл” мається на увазі важка праця); *schlafen wie ein Dachs* – багато спати; *wie ein Dachs sich wehren* – дуже захищатися від когось, чогось (захищатися, як борсук); *er bei?t wie ein Dachs* – ретельно захищати себе та свої інтереси; *immer zu Hause sein wie ein D?chschens*; *er kaltn?usert wie ein Dachs im Loche* – любити сидіти вдома, нікуди не виходити; *fett (feist) wie ein Dachs* – бути дуже товстим; *essen wie ein Dachs* – багато їсти; *so ein frecher Dachs* говорять про активну,

сміливу дитину; *von seinem eigenen Schmalz leben wie ein Dachs, er zehrt wie ein Dachs* – жити за рахунок свого жиру, як борсук.

Серед польових звірків німці особливу увагу звертали на хом'яка – *der Hamster*. Ця етнореалія теж знаходить специфічне відображення у німецькій мові, відбиваючи особливості його поведінки: *dem fleißigen Hamster schadet der Winter nicht* – працелюбній людині не страшні будь-які важкі часи (працьовитому хом'яку не страшна зима). У цьому фразеологізмі вербалізовані такі властивості хом'яка, як працелюбність, заощадливість: кожна з цих тварин має свою власну камеру для заготівлі хліба на зиму, в якій може зберігатися багато зерна, яким борсук харчується після зимової сплячки. *Der Hamster grübt nicht tiefer, als er den Frost erwartet* – робити тільки так, як доцільно; не робити зайвого (хом'як заривається не глибше, ніж очікуваний ним мороз). У фразеологізмі підкреслюється передбачливість тварини. Її заощадливість у такому фразеологізмі має негативне забарвлення: *j-d ist gierig, raffsüchtig wie ein Hamster* – бути скупердяєм (як хом'як); *die Hamsterei* – приховування продуктів (для спекуляції); *der Hamsterer* – спекулянт; *der Hamsterkauf* – скуповування продуктів (через страх їх подорожчання); *hamstern* – 1) жадібно накопичувати, робити запаси (продуктів, товарів) 2) приховувати продукти (для спекуляції). Хом'яки мають великі щоки з защічними мішками, що і було метафорично перенесено на зовнішність людини: *Backen wie ein Hamster haben, Hamsterbacken haben* – бути товстобоким. У колишній НДР *Hamster* називали людину, переважно селянина, який не бажав здавати державі надлишки своїх продуктів та приховував їх.

Мешканцем німецьких лісів є також ведмідь, який асоціюється не лише з незграбністю (*j-m einen Bärendienst erweisen* – зробити комусь ведмежу послугу), а також і асоціюється з міцним здоров'ям (*gesund wie ein Bär*), сильним апетитом (*hungrig wie ein Bär, Bärenhunger haben*), сильною спрагою (*einen brennenden Durst haben*), а про того, хто нічого не робить кажуть „auf der Bärenhaut liegen“ – ледарювати, бити байдики (фразеологізм виник у XVIст. та поширився завдяки студентській пісні „Von Tacius und den alten Deutschen“, яка закінчувалася словами: „Die alten Deutschen, sie wohnen auf beiden Seiten des Rheines, sie liegen auf Bärenhuten und trinken immer noch eines“) [7, с. 100-101].

Від *Bärenhaut* походить *Bärenhüter*, яке широко вживалося у XVI–XVIII ст. Переносне значення виразу *Bärenhüter sein* – бути неохайною людиною; бути ледарем.

Характерним мешканцем глухих лісів, таких як, наприклад, Шварцвальд, є рись – *der Luchs*, яка наділена гострим зором та слухом, що і стало основою порівняння: *Augen haben wie ein Luchs* – мати гострий зір; *Ohren haben wie ein Luchs* – мати гострий слух; *aufpassen wie ein Luchs* – спостерігати уважно за чимсь, кимсь.

Розглянувши етнореалії дикої природи, звернемося до домашніх тварин, які відбивають концептуальні етноособливості німецького народу.

На території Німеччини свинарство з давніх часів було найпоширенішим видом тваринництва. „З давніх часів у лісах з заходу від Ельби паслися стада свиней, які мали величезні розміри. Головним кормом для них були дубові жолуді та букові горішки” [6, с. 33]. Розведення свиней було, крім того, ще й найбільш дешевим видом тваринництва в умовах Німеччини, що давало можливість утримувати головні позиції до XVIII ст. Це пов’язане, напевне, з тим, що територію Німеччини з давніх часів населяла велика кількість диких кабанів (*Wildschweine*), а європейський дикий кабан був родоначальником порід європейських свиней.

Розповсюдженість цієї тварини та його роль в життєдіяльності німецького етносу відбивається у звичаях країни та в мові. Наприклад, після повернення з церкви у католиків відбувався святковий обід, обов’язковою стравою якого неодмінно була свинина (або свині ковбаски) з квашеною капустою.

Як вже зазначалося, свиня як вид домашньої тварини, була в німецькому ареалі символом добробуту, багатства. Новорічне привітання „*Viel Glück zum Jahreswechsel*“ супроводжувалося часто зображенням поросятка. А традиційна грошова скарбничка називається *Sparschwein* і досі має форму поросятка, а вираз *sein Sparschwein schlachten* має значення „почати витратити свої заощадження (розбити свою скарбничку).

У німецькій мові є досить велика кількість мовних одиниць з етнореалією *das Schwein*: *jmd. hat Schwein* – кому-н. пощастило. Фразеологізм має витоки з часів лицарських турнірів, змагань стрільків та різних видів змагань. Останнім вирашем (основним призом) на цих змаганнях було поросятко [7, с. 100-101]. *Das nenne ich Schwein!* – О, поталанило! Оце пощастило! *Armes Schwein* – нещасний, бідолаха; *bluten wie ein Schwein* – стікати кров’ю (потом); *besoffen wie ein Schwein* – дуже п’яний; *kein Schwein* – жодний собака (ніхто); *im Schweinsgalopp* – швидко (тому неретельно), поспіхом; *das frißt kein Schwein*; *da wird kein Schwein draus klug*; *das kann kein Schwein verstehen* – це щось незрозуміле; *wir haben nicht zusammen Schwein geh?tet* – що ми разом свиней пасли? (відповідь на фамільярне звернення).

На прикладі вербалізованої етнореалії *das Schwein* надзвичайно виразно проявляється відмінність образного мислення різних народів, відмінність прототипічного уявлення універсальної реалії. Етнореалія „свиня” в українській мові є символом бруду, неохайності і викликає у представників українського етносу негативні, неприємні емоції, тому вербалізація цього концепту має негативну конотацію: *підкласти свиню*; *розбиратися у чому-небудь, як свиня в апельсинах* тощо.

Для негативної характеристики людини, яка дуже вирізняється серед інших, у німецькій мові існує фразеологізм *das schwarze Schaf* (чорна вівця), еквівалентом якого в українській мові можна вважати „біла ворона”. Спочатку цей вираз вживався тільки відносно члена родини, який вирізнявся серед інших

її членів. З часом фразеологізм став використовуватися ширше – для негативної характеристики будь-якої людини, яка вирізняється від інших своїми поглядами, поведінкою тощо.

Як виник образ „чорної вівці“? Невеличке історичне пояснення: наприкінці XVIII ст. господарське життя в Німеччині, у тому числі і тваринництво, внаслідок Семирічної війни занепало. Ввезення мериносних овець у країну призводить до нового розвитку у галузі тваринництва [8, с. 314]. Вовна мериносних овець звичайно білого кольору, тому чорна вівця була не типовою для отар овець. Вона різко виділялася своїм кольором. Це, мабуть, і стало основою для появи стійкого виразу.

Якщо повернутися до українського еквівалента цього виразу „біла ворона“, то, слід сказати, що в німецькій мові теж є фразеологізм „*wei?er Rabe*“, проте ми не можемо стверджувати, що ці вирази є еквівалентами в цих мовах. У цьому випадку, знову можна побачити, наскільки різним є прототипічне уявлення у різних етносів про ту ж саму реалію. В німецькій мові *wei?er Rabe* – це рідкісна, виключна за своїми здібностями чи своїми діями людина, яка вирізняється від інших з позитивного боку, у той час, як в українській мові цей фразеологізм має негативне значення, яке відповідає, як ми вже зазначали, німецькому *das schwarze Schaf*.

З етнореалією *der Rabe* пов'язані ще кілька виразів, у яких підкреслюються інші властивості ворони: *stehlen wie ein Rabe* – красти все, що можна вкрасти; *gefr??ig wie ein Rabe* – надзвичайно ненажерливий.

Серед мешканців річок та озер своє етноспецифічне відображення в німецькій мові знайшла така риба, як вугор (*der Aal*), який має довге змієвидне тіло. Шкіра його слизька: живого вугра важко втримати в руках. Тому говорять: *glatt wie ein Aal* – слизький, як вугор (тобто хитрий); *sich winden wie ein Aal* – викручуватися, вивертатися. Вугор може бути до 2м у довжину, тому висловлюються: *den Aal beim Schwanz* – почати не з того кінця (схватити вугра за хвіст); *wer den Aal h?lt beim Schwanz, dem bleibt er weder halb, noch ganz* – хто береться за діло не з того кінця, у того нічого не вийде.

Висновок

Таким чином, вивчення не просто значення усталених словесних комплексів з назвами тварин, а звернення до історії розвитку сільського господарства та знайомства з природними умовами життя німецького народу допомагає краще, чіткіше та рельєсніше зрозуміти конотативне значення таких мовних одиниць, які створюють значний соціокультурний фон та часто вживаються німцями у повсякденному житті. Використання такого матеріалу в межах дисципліни «Практичний курс німецької мови» є необхідним та сприятиме розвитку іншомовної соціокультурної компетенції майбутніх вчителів початкової школи.

Список використаних джерел

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання [Текст] / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Майер В. Е. Деревня и город Германии в XIV–XVI вв. (Развитие производственных сил в Германии) [Текст] / В. Е. Майер – Л.: Изд-во ЛГУ, 1979. – 168 с.
3. Сафонова В.В. Социокультурный подход к обучению иностранному языку как специальности [Текст] : дис... д-ра пед. наук. по теории и методике обучения: 13.00.02 / В.В. Сафонова. – М., 1992. – 528 с.
4. Селіванова, О. Нариси з української фразеології [Текст] / О. Селіванова – К.-Черкаси: Брама, 2004. – 276 с.
5. Черданцева Т. З. Язык и его образы. Очерки по итальянской фразеологии [Текст] / Т. З. Черданцева – М.: Междунар. отн., 1977. – 167 с.
6. Bauer H. Reise in die Karolingerzeit [Text] / H. Bauer – Leipzig: Prisma, 1975. – 219 S.
7. R?hrich L., Mieder W. Spiegel das Sprichwort den Nationalcharakter [Text] // Ergebnisse des Sprichw?rterforschung. / L. R?hrich – Bern: Lang, 1978. – S. 100 – 101.
8. Volksleben zwischen Zunft und Fabrik [Text] – Berlin: Akademie-Verlag, 1982. – 380 S.